

OP PAD MET NESTKASTEN

Bezoekerscentrum
Webbekoms Broek

HALVE MAAN
PROVINCIEDOMEIN
VLAAMS-BRABANT

KUNNEN DIEREN ZELF GEEN NESTJE BOUWEN?

Toch wel, maar veel van onze dieren bouwen graag hun nestje in een holte of spleet. Vooral gaten in oude of dode bomen vinden vogeltjes en andere diertjes leuk. Dat is extra veilig en stevig. Het is er ook lekker warm en droog. De regen, wind, of een boze kat, kunnen er moeilijk bijkomen.

Maar in een park zijn dode bomen zeldzaam, want die kunnen gemakkelijk omvallen. Of er kan een tak afbreken, recht op jouw hoofd! En wat dan? Daarom worden deze gevaarlijke bomen door de tuinmannen van ons park snel omgezaagd.

Maar de diertjes, waar moeten die dan wonen? Wel, in de mooie huisjes die wij voor hen hebben opgehangen:.... de nestkastjes!

DOELGROEP

Kinderen van 7 tot 77 jaar

DUUR VAN DE WANDELING

1 uur tot 1.30 uur

INLICHTINGEN

Bezoekerscentrum - 013-35 86 58

WIE WOONT WAAR? DE ZOEKTOCHT

Niet alle dieren willen in hetzelfde huisje wonen. De ene wil een grote deur, de andere een klein gaatje en er zijn zelfs vogels die willen broeden in een buis!

Ook leven ze niet allemaal op dezelfde plaats. Zo zijn er vogels die graag in het bos wonen, andere liever nabij een weide, en sommigen broeden liefst tegen een hoog gebouw.

HUISZWALUW

Een korfje uit **KLEI**

Sommige vogels maken zelfs een nestje onder de dakgoot. Vooral Huiszwaluwen doen dit graag.

Met kleibrokjes knutselen ze een heel korfje in elkaar. Heel lang geleden hingen er veel zwaluwnestjes aan de huizen. Maar nu maken veel mensen de nestjes stuk! Dit doen ze omdat de vogelpoep muren en de weg vuil maken.

Hier kan de mest echter geen kwaad en zwaluwen houden van water. En wie weet, ooit mogen we misschien een koppeltje of twee verwelkomen?

DE INSECTEN- WAND

ZOEMENDE nestkast

Iedereen kent de Honingbijen die met vele duizenden samen in een bijenkast bij de imker wonen. Sommige soorten bijen maken echter geen honing en ze leven liefst alleen.

We noemen ze daarom 'Solitaire Bijen'. Vermits ze geen honing maken worden ze niet gekweekt door mensen. Toch zijn het heel nuttige en belangrijk insecten, want ze bestuiven bloemen die de Honingbijen niet bezoeken. Zonder 'Solitaire Bijen' zouden veel bloemen dus gewoon verdwijnen!

De kleine gaatjes in de insectennestkast zijn prima huisjes voor deze vreemde bijen.

En ook enkele Sluipwespen komen er graag wonen.

3

TORENVALK

De kleine **SCHREEUWER**

Torenvalken nestelen vaak in oude gebouwen, kliffen of boomholtes. Door veranderingen in het landschap, zoals het kappen van bomen en het slopen van oude gebouwen, verliezen ze geschikte nestplekken. Een nestkast biedt een waardevol alternatief.

Omdat Torenvalken veel muizen eten, kunnen ze helpen om schade aan gewassen door knaagdieren op natuurlijke wijze te beperken.

Hoewel torenvalken niet ernstig bedreigd zijn, hebben ze het moeilijk in gebieden waar intensieve landbouw en verstedelijking hun leefgebied aantasten. Met een nestkast draag je bij aan hun voortbestaan.

4

OOIEVAAR

Symbool voor **NIEUW LEVEN**

De Ooievaar is een grote, elegante vogel, herkenbaar aan zijn lange poten, witte verenkleed met zwarte vleugeltoppen en zijn lange, rechte, rode snavel.

Ooievaars bouwen grote nesten van takken op hoge plekken zoals schoorstenen, bomen of speciaal geplaatste nestplatforms. Deze nesten worden vaak jarenlang hergebruikt. Het vrouwtje legt meestal 3 tot 5 witte eieren, die door beide ouders worden uitgebroed. Er is doorgaans één legsel per jaar. De jonger verlaten het nest na ongeveer 8 tot 10 weken.

5

PIMPELMEES

Een **SLIMME** vogel

De Pimpelmezen zijn kleine zangvogels die zich vaak in tuinen, bossen en parken ophouden. Ze bouwen hun nest meestal in holtes in bomen. Door factoren zoals bomenkap raken natuurlijke nestplekken steeds schaarser, waardoor een nestkastje een waardevolle aanvulling kan zijn.

Ondanks hun kleine formaat zijn Pimpelmezen behoorlijk agressief tegenover indringers. Ze verdedigen hun nest fanatiek, zelfs tegen grotere vogels zoals Koolmezen.

Een Pimpelmees weegt slechts 9 tot 12 gram, ongeveer evenveel als een muntstuk van 2 euro.

6

ROODBORST

RUZIEMAKER met een kort lontje

De Roodborst is een geliefd zangvogeltje dat behoort tot de familie van de Vliegenvangers.

Hij is vooral herkenbaar aan zijn opvallende roestrode borst en gezicht.

Roodborsten staan bekend om hun felle territoriumgedrag, vooral tegen soortgenoten. Dit kan in de lente zelfs tot agressieve gevechten leiden.

Deze vogels zijn vaak opvallend onbevreesd in de buurt van mensen. Ze staan erom bekend tuiniers te volgen terwijl die spitten, om insecten en andere lekkernijen uit de aarde op te pikken.

7

BOSUIL

Onze **NACHTROOFVOGEL**

De Bosuil is vooral 's nachts actief. Hij heeft grote ogen die extra licht opvangen, waardoor hij uitstekend kan zien in het donker. Omdat hij zijn ogen niet kan bewegen zoals wij, draait hij zijn hoofd bijna 270 graden om zijn omgeving te verkennen.

Bosuilen blijven vaak hun hele leven bij dezelfde partner. Ze vormen dus een levenslang paar, wat vrij zeldzaam is in de vogelwereld.

Bosuilen broeden van nature in holle bomen, maar door ontbossing en het opruimen van oude bomen zijn deze natuurlijke nestplaatsen vaak schaars geworden.

Door nestkasten op te hangen, draag je actief bij aan het voortbestaan van deze iconische nachtjager.

8

WINTERKONING

Klein maar **DAPPER**

De Winterkoning is een klein, levendig vogeltje en een van de kleinste zangvogels in België.

Zijn korte, omhoogstaande staart is een kenmerkend detail dat hem een pittige uitstraling geeft. Winterkoningen zijn te vinden in struikgewas, heggen, bossen en tuinen met veel dekking. Ze bouwen hun nesten in dichte begroeiing of op verborgen plekken.

Winterkoningen gebruiken nestkasten niet alleen om te broeden, maar ook om te schuilen. Tijdens koude periodes biedt de kast bescherming tegen vorst, regen en sneeuw. Door een nestkastje op te hangen, creëer je een veilige plek.

Ondanks zijn geringe formaat heeft de Winterkoning een verrassend luide zang, die zelfs door dichte begroeiing heen te horen is.

9

SPREEUW

Een echte **LAWAAIMAKER**

Een nest met jonge Spreeuwen erin hoor je meestal vooraleer je het ziet. Deze vogels maken veel kabaal.

Buiten de broedtijd trekken Spreeuwen rond in grote groepen. Maar het broeden zelf, dat doen ze liefst alleen in een boomholte of nestkast!

Spreeuwen eten zowat alles wat voedsaam is. Insecten, zaden, etensresten en..., minder leuk voor de mensen, kersen en ander fruit.

10

GROTE GELE KWIKSTAART

Een **WATER**liefhebber

De Grote Gele Kwikstaart kan je vooral vinden langs heldere, snelstromende beken en rivieren.

De beek onder dit nestkastje is nog wat vervuild door rioolwater. Veel waterinsecten kunnen er daarom niet leven. Spijtig, want deze diertjes zijn het lievelingsvoedsel van de Grote Gele Kwikstaart.

Maar er is hoop voor deze prachtige vogel! Er wordt wat verderop een nieuw waterzuiveringsfabriekje gebouwd, en regelmatig zien we deze prachtige vogel opnieuw.

11

VLEERMUIS

Het huis voor een
VLIEGENDE MUIS!

Niet alleen vogels wonen graag in kastjes die we voor hen ophangen. Ook de vleermuis houdt van een nieuw huis. Maar ze wil wel dat we voor haar een speciaal huisje bouwen. Zo moeten we de inkomhal onderaan het kastje plaatsen. In de kelder dus! Verder zijn er nog groefjes in de muren van het kastje gemaakt. Dit zijn vleermuizenladders! In deze kast kunnen wel 20 vleermuizen wonen.

Sssst... stil, want de vleermuis slaapt wanneer het dag is.

12

VLINDERS

Vliegende **KLEUR**plaatjes

Vlinders zijn kleurrijke en fascinerende insecten, bekend om hun prachtige vleugels en bijzondere levenscyclus. Deze cyclus bestaat uit vier fasen: ei, rups, pop en vlinder.

Sommige vlinders overwinteren als vlinder en zoeken daarvoor beschutte plekken op, zoals rommelzolders, schuurtjes of dichte bladerlagen. U kunt hen een handje helpen door een vlinderkast te plaatsen.

Een vlinderkast biedt beschutting tijdens koude, natte of winterse periodes. Hoewel vlinders geen nesten bouwen zoals vogels, maken ze gebruik van holle ruimtes om te overwinteren of te schuilen.

13

RODE EEKHOORN

Een huis voor **PLUIMSTAART**

Eekhoorns zijn gek op nesten. Soms hebben ze er wel 12! Die nesten kunnen allerlei functies hebben; om in te slapen, te rusten, een winternest, of zelfs een echt kraamnest, waarin de jongen geboren worden.

Ze bouwen met takken en bladeren en binnenin ligt een laag mos, varens en gras. Af en toe betrekken ze ook holle bomen en kunstnesten.

Zo'n dier heeft natuurlijk een wat groter namaakhuisje nodig. Eten vinden ze in het provinciedomein alvast genoeg: eikels, hazelnoten, dennenzaden en even verderop groeit een kastanjeboom. Kortom, veel lekkers...

14

GROTE BONTE SPECHT

De **TROMMELAAR** van het bos

De Grote Bonte Specht is een van de meest opvallende spechtensorten in België en wordt alom herkend door zijn kleurrijke verenkleed, karakteristieke trommelgeluid en indrukwekkende aanpassingsvermogen. De Grote Bonte Specht heeft een zwart-wit verenkleed met een felrode onderstaart.

De specht staat bekend om het trommelen: een geluid dat ontstaat wanneer hij met zijn snavel tegen boomstammen hamert. Dit doet hij om zijn territorium af te bakenen of een partner aan te trekken.

Een bijzonder kenmerk van deze vogel is zijn extreem lange tong, die kleverig is en ideaal voor het vangen van insecten in boorgangen.

BOOMKRUIPER

Waar komt de naam
BOOMKRUIPER vandaan?

Het Boomkruipertje heeft zijn naam te danken aan de gewoonte tegen boomstammen omhoog te klimmen. Hij grijpt zich met krachtige klauwen in de schors vast. Zijn staart dient als steun. Tussen de spleten in de schors zoekt het Boomkruipertje naar insecten, larven en eitjes van kleine dieren. Die eet hij op.

Boomkruipers broeden graag in onopvallende nestkastjes. Een boomstamkastje vinden ze goed.

ZOEK DE NESTKASTJES

Op verschillende plaatsen in dit park hebben wij nestkasten opgehangen voor allerlei dieren.

Aan de hand van de nummertjes op de kaart en de tekst in deze folder kan je al de nestkastjes zelf terugvinden. (Goed kijken dus!!)

Op elke nestkast of in de buurt ervan staat een letter.

Wanneer je al de nestkasten hebt gevonden, ken je ook al de letters die wij erop hebben geschilderd!

Deze letters vormen samen een woord (= een vogelnaam). Schrijf deze vogelnaam in deze vakjes:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

TIP

Deze vogel kan je waarnemen, vaak op één van de paaltjes in het open vochtig weilandschap achter het bezoekerscentrum.

Veel succes!

LOCATIES NESTKASTEN

Bij elk nummer vind
je een kastje...

PROVINCIEDOMEIN HALVE MAAN
Bezoekerscentrum Webbekoms Broek

Omer Vanaudenhovelaan 48 - 3290 Diest

013 35 86 58

webbekomsbroek@vlaamsbrabant.be

www.vlaamsbrabant.be/diest